

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z powództwa M. W. i A. W.
przeciwko Zakładowi [...] w W. sp. z o.o. w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 14 lipca 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Okręgowego w K.
z dnia 16 maja 2019 r., sygn. akt II Ca (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od Zakładu [...] w W. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz M. W. i A. W. kwoty po 1350 (tysiąc trzysta pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 16 maja 2019 r. Sąd Okręgowy w K. oddalił apelację Zakładu [...] w W. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. od wyroku Sądu Rejonowego w W. z 9 listopada 2018 r., w sprawie z powództwa M. W. i A. W. o zapłatę, oraz orzekł o kosztach procesu.

2. Od wyroku Sądu Okręgowego skargę kasacyjną wywiodła pozwana spółka, wskazując na naruszenie art. 152 oraz art. 154 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 2204, dalej „u.g.n.”) w zw. z art. 49 § 1 k.c., art. 286 oraz art. 278 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

4. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się

instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie. Tak więc, nie w każdej sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, w przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się wbrew obowiązującym regulacjom sądem trzeciej instancji. Nie jest rolą Sądu Najwyższego korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

5. Skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołała przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Podała, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne i potrzeba wyjaśnienia czy sieć wodociągowa i kanalizacyjna wybudowana przez właściciela nieruchomości oraz położona na nieruchomości tego właściciela, traktowana powinna być jako część składowa nieruchomości, czy też jako część przedsiębiorstwa, oraz wskazania dopuszczalnego sposobu ustalenia wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z urządzeń takich jak sieć wodociągowa i kanalizacyjna w kontekście tego, iż zakres zastosowania regulacji art. 152 i 154 u.g.n. dotyczy tylko nieruchomości, a nie urządzeń stanowiących zgodnie z treścią art. 49 § 1 k.c. części składowe przedsiębiorstwa pozwanego.

Skarga kasacyjna jest też oczywiście zasadna z uwagi na wadliwość opinii biegłego sądowego, na której oparł się Sąd drugiej instancji.

6. Postawienie we wniosku przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. obliuguje skarżącego do sformułowania zagadnienia prawnego oraz przedstawienia odrębnej, pogłębionej argumentacji prawnej, wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi do rozpoznania (postanowienia Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002/1/11, z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002/12/151, z 23 listopada 2010 r., II CSK 344/10, niepubl.). Wymaga to przytoczenia argumentów wskazujących na rozbieżne oceny prawne lub możliwość takich ocen w kontekście przepisów prawnych, w związku z którymi zagadnienie zostało sformułowane. Zagadnienie prawne powinno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, natomiast nie może mieć charakteru

kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia. Nie ulega przy tym wątpliwości, że zagadnienie to nie może być pozorne, czyli m.in. nie może stanowić próby obejścia dokonanych przez sądy ustaleń faktycznych i oceny dowodów (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.)

Skarżąca nie sprostала powyższym wymaganiom. Przedstawione przez nią wątpliwości nie mają waloru istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy problemów jurydycznych. Powodowie M. W. i A. W. domagali się od pozwanego wynagrodzenia za bezumowne korzystanie ze znajdujących się i przez nich wybudowanych na własnej nieruchomości sieci wodociągowej i sieci kanalizacyjnej. Na rozprawie w dniu 29 listopada 2017 r. pełnomocnik skarżącej oświadczył, że nie kwestionuje roszczenia powodów co do zasady, sporna jest jedynie wysokość żadnego przez nich wynagrodzenia (k. 86v). Wysokość ta została ustalona na podstawie opinii biegłej sądowej D. B. . Przetawione przez skarżącą zagadnienia prawne zmierzają w istocie do podważenia tej oceny. Daje temu wyraz sama skarżąca, podając w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, że kwotę wynagrodzenia w opinii biegłej obliczono przy zastosowaniu wartości odtworzeniowej sieci oraz stopy dyskontowej, która nie odzwierciedla możliwego do uzyskania przychodu z wynajmu sieci. W ocenie skarżącej sposób wyceny bezumownego korzystania powinien uwzględniać kryterium dochodowe rozumiane jako możliwy do uzyskania dochód przedsiębiorstwa wodociągowego z tytułu eksploatacji tejże sieci. Skarżąca opiera więc swoje wątpliwości o własną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Pozwala to na przyjęcie, że skarżącej nie chodzi o wykazanie przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., a jedynie o poddanie zaskarżonego orzeczenia kontroli kasacyjnej.

7. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki przyjęcia jej do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego oraz przeprowadzania wywodu zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby dokonywania

pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której spowodowało ono wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. orzecznictwo przytoczone w motywach postanowienia Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, niepubl.).

Skarżąca nie przedstawiła przekonujących argumentów świadczących o występowaniu w sprawie tak rozumianej oczywiście zasadności skargi kasacyjnej. Nie wskazała jakie przepisy zostały naruszane i w jaki sposób. Ograniczyła się do podania, że oczywista zasadność wynika z wadliwości opinii biegłego, na której oparł się Sąd drugiej instancji. Takie wskazanie, niepoparte żadną szerszą argumentacją, nie może odnieść skutku. Uszło uwagi skarżącej, że zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Sąd Najwyższy jest związany dokonanymi przez sądy *meriti* ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

8. Mając to na względzie, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

jw